

Asia: VN/27452/2020

## **Viranomaisten ja julkista tehtävää hoitavien kokemukset julkisuuslain toimivuuteen ja julkisuusperiaatteen toteuttamiseen liittyen**

### Lausunnonantajan lausunto

#### **1. Toteutuuko julkisuusperiaate asianmukaisella tavalla? Jos ei, niin mitkä ovat nähdäkseen toteutumisen keskeisimmät esteet?**

Julkisuusperiaate toteutuu näkemyksemme mukaan asianmukaisella tavalla.

#### **2. Liittyykö julkisuuslain säännösten käytännön toimivuuteen (esim. asiakirjan käsite, asiakirjan julkiseksi tulemisen ajankohta) haasteita? Jos liittyy, niin kuvataa tarkemmin millaisia?**

Asiakirjan määritelmää tulisi tarkentaa ja nykyaikaistaa erityisesti uudet viestinnän välineet huomioon ottaen. Myös asiakirjan julkiseksi tulemista koskevia säännöksiä tulisi täsmentää eri asiakirjatyyppien (esimerkiksi valmisteluaineisto) osalta.

#### **3. Oletteko havainneet julkisuuslain yksittäisissä säännöksissä tai rakenteessa epäselvyyttä tai tulkinnanvaraisuutta, jotka vaikeuttavat olennaisesti säännösten soveltamista? Nimetkää ongelmia aiheuttavat lainkohdat ja kuvataa havaintoa tarkemmin.**

Ei merkittäviä haasteita tältä osin, mutta esimerkiksi julkisuuslain 27 §:ään, jonka mukaan arkistolaissa säädetyssä järjestyksessä arkistoon siirretystä, salassa pidettäväksi säädetyistä viranomaisen asiakirjasta saa antaa tietoja tutkimusta tai muuta hyväksyttävää tarkoitusta varten, toivotaan tarkennusta soveltamisen helpottamiseksi.

#### **4. Ovatko digitalisaatio, muuttuneet tiedonkäsittelytavat tai muut muutoksettoimintaympäristössä aiheuttaneet haasteita julkisuuslain soveltamisessa tai julkisuusperiaatteen toteutumisessa? Jos ovat, niin kuvataa näitä muutoksia ja sitä, miten ne vaikuttavat lain soveltamiseen?**

Yleisesti ottaen julkisuuslaki kaipaa ajantasaistamista digitalisaation ja muuttuneen toimintaympäristön vuoksi. Yhtenä esimerkkinä nostamme esille julkisuuslain 25 §:n, jossa puhutaan salassapidon merkitsemisestä asiakirjaan, vaikka sähköisessä toimintaympäristössä erilaiset merkinnät tehdään asiakirjaan liitettävillä metatiedoilla.

**5. Liittyykö julkisuuslain ja henkilötietojen suojaa koskevien sekä niitä yhteensovittavien (Julkl 16.3 §) säännösten tulkittamiseen mielestänne haasteita? Jos liittyy, niin kuvatkaa kokemaanne epäselvyyttä tai epäkohtaa mahdollisimman tarkasti.**

Henkilötietojen antamista koskevat menettelytapasäännökset ovat perusteluiltaan vanhentuneita, ja käytännön kannalta olisi selkeämpää, että menettelytavat olisivat yhtenäiset riippumatta tietojen antamistavasta. Ko. säännöksessä puhutaan henkilörekisteristä, mikä ei ole yhtenäinen termi nykyisen henkilötietojen käsittelyä koskevan lainsäädännön käsitteiden kanssa. Tämä aiheuttaa joissakin tilanteissa tulkintahaasteita.

**6. Oletteko havainneet tiedon pyytäjien oikeusturvaan tai noudatettaviin menettelysäännöksiin liittyviä epäkohtia? Kuvatkaa tarkemmin millaisia?**

Ei havaittuja epäkohtia.

**7. Minkälaisia toimia organisaationne jokapäiväisessä työssä on tehty julkisuusperiaatteen tehokkaan toteutumisen varmistamiseksi?**

Kaupunki toteuttaa julkisuusperiaatetta muun muassa viestinnällä, julkaisemalla toimielinten pöytäkirjoja ja viranhaltijapäätöksiä verkkosivuillaan sekä sisäisellä ohjeistuksella.

**8. Koetteko, että julkisuusperiaatteen toteuttaminen ja julkisuuslain toimeenpano on resursoitu organisaatiossanne riittävällä tavalla? Onko organisaatiossanne riittävä ja ajantasainen osaaminen lain soveltamisesta?**

Tietopyyntöjen käsittelyyn julkisuuslaissa asetetut määräajat saattavat tuoda haasteita resurssien riittävyydelle erityisesti tilanteissa, joissa kyse on laajoista tietopyynnöistä tai tietopyynnön johdosta joudutaan ratkaisemaan haastavia ja tulkinnallisia lain soveltamiseen liittyviä kysymyksiä (esimerkiksi tiettyjen salassapitosäännösten soveltaminen).

Organisaatiossamme on julkisuuslain soveltamiseen liittyvää sisäistä ohjeistusta ja juridista tukea lain soveltamiseen on saatavilla.

**9. Mitkä ovat julkisuuslain kiireisimmät muutostarpeet? Mainitkaa enintään kolme tärkeintä.**

- säännösten ajantasaistaminen mm. EU:n yleisen tietosuoja-asetus ja tiedonhallintalaki sekä toimintaympäristön muutokset huomioon ottaen,
- henkilötietojen käsittelyä koskevan sääntelyn ja julkisuuslain yhteensovittaminen,
- asiakirjan julkiseksi tuloa koskevien säännösten täsmentäminen.

**10. Muut mahdolliset kommentit ja toiveet, joita haluatte välittää työryhmälle julkisuuslain ajantasaistamistyössä huomioon otettavaksi.**

-

Vuorela Anna  
Jyväskylän kaupunki, konsernihallinto